

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MARIBOR

Vinarska ulica 14, 2000 Maribor

tel.: (02) 228 49 00, fax: (02) 251 94 82

E-pošta: info@kmetijski-zavod.si, <http://www.kmetijski-zavod.si/>

V Mariboru, 28.9.2017

Priprave za setev ozimnih žit

Večina posevkov ozimnih žit se poseje po sprvilu koruze kot najpomembnejšega predposevka. V posameznih letih z veliko padavin v septembru in oktobru običajno kasni sprvilo koruze zaradi visoke vlage ob sprvilu, posledica česar so višji stroški sušenja koruze. Zaradi poznejšega sprvila koruze se skrajša optimalni čas za pripravo tal za setev žit in sama setev. Težave z visoko vlago pri koruzi, posebej pri hibridih poznejših zrelostnih razredov se pojavijo tudi v primeru dognojevanja z UREO in drugimi dušičnimi mineralnimi gnojili s podaljšanim delovanjem, posebej, če je poletje zelo sušno. V takih razmerah dodano dušično gnojilo začne delovati pozno poleti, oziroma v jeseni po padavinah, zaradi česar je vlaga ob sprvilu koruze običajno previsoka in se s sprvilom čaka. Če zaradi tovrstnih težav in znižanja stroškov sušenja čakamo s sprvilom koruze ter v času priprav za setev žit v oktobru nastopi deževno obdobje, in zamudimo optimalni čas za setev pšenice, se je boljše odločiti za setev presevnih sort pšenice kot so Xenos, Lennox ali Valbona, ki jih lahko sejemo v optimalnih razmerah še od oktobra do konca marca. Posevke ozimnega ječmena, rži in tritikala, ki zahtevajo zgodnejšo setev, sejemo na površine s katerih smo pospravili silažno koruzo, zgodnje hibride koruze, oljne buče, krompir ali sončnice in druge predposevke, ki jih pospravimo najpozneje do konca septembra.

Po sprvilu koruze za zrnje **priporočamo opraviti dodatno mulčenje koruznice**, preden jo vnesemo v tla, saj bomo lažje opravili kakovostno setev in s tem prispevali k manjšim težavam zaradi koruzne vešče. Gosenice koruzne vešče prezimijo v ostankih koruznice, z mulčenjem jih mehansko uničimo. Pri obdelavi tal je potrebno poskrbeti, **da so tla površinsko tako obdelana, da odcedna voda normalno odteka in se ne zadržuje na njivah v depresijah. Pri zadrževanju vode na površini tal prihaja do propadanja semena in kalčkov žit že, če se voda zadržuje na površini več kot dva dni.** Tudi v primeru, če rastline ne odmrejo zaradi zaostajanja vode v depresijah so toliko prizadete, da ne dajejo normalnega pridelka.

Pri izbiri sort, razen namena pridelave, je potrebno upoštevati zgodnost sort, posebej na lažjih peščenih in prodnatih tleh, ki jih lahko v času polnjenja zrnja prizadene suša. **Na lažjih peščenih in prodnatih tleh** priporočamo setev ječmena, ki zapusti njive običajno pred nastopom suše in visokih temperatur ter setev zgodnjih sort pšenice, ki normalno dozori 2-3 tedne prej v primerjavi s poznimi sortami pšenice. **Med zgodnjimi sortami pšenice** so v glavnem sorte pšenice z nizko slamo kot so Feliks, Kraljica, Olimpija, Tika taka, Valbona in Silvija. Sorti Olimpija in Valbona ob optimalnih razmerah in tehnologijo dosegajo A

kakovostni razred, s sorto Feliks običajno dosegamo B₁ kakovostni razred, izjemoma v zelo dobrih pogojih in tehnologiji lahko doseže A kakovostni razred. Zgodnji sorti Kraljica in Silvija praviloma dosegata B₁ kakovostni razred, s sorto Tika taka pa v zelo dobrih pogojih dosegamo B₁ kakovostni razred, večinoma pa B₂ kakovostni razred. **Zelo pozne sorte** kot so Amicus, Angelus, Antonius, Energo, Bernstein, Kerubino in Lukulus priporočamo sejati na **težjih ilovnatih in glinastih tleh**, ki dobro zadržujejo vlago. S sortami Angelus in Antonius večinoma dosegamo A kakovostni razred, s sorto Energo v optimalnih pogojih lahko dosežemo pogoje za A kakovostni razred, drugače pa B₁ kakovostni razred. Sorta Lukulus je dobra krušna pšenica, oziroma sodi v B₁ kakovostni razred, sorte Amicus, Bernstein in Kerubino sodita v B₂ kakovostni razred, v optimalnih pogojih pa lahko dosežejo parametre pri odkupu za B₁ kakovostni razred. Pri visokih sortah pšenice kot so Antonius, Bernstein, Energo in Angelus priporočamo pravočasno uporabo regulatorjev rasti.

Na srednje globokih tleh, kjer običajno suša ni zelo veliki problem, imamo na izbiro večje število sort. Med temi sortami imamo srednje visoke: CBC Ingenio, BC Tena, Illico, Izalco, Lennox, Renan, NS 40 S, Vulkan in slovenska sorta Goroljka. Sorte Alixan, BC Anica, Cimabue, Bologna, Soissons in Zvezdana pa so srednje nizke. Med sortami priporočenimi za setev na srednje globokih tleh A kakovostni razred doseže novejša sorta Izalco, v optimalnih pogojih tudi sorte BC Anica, BC Tena, Bologna, Lennox, Renan in NS Ilina. Sorte Goroljka, Vulkan in Zvezdana so dobre krušne pšenice in dosegajo B₁ kakovostni razred. V optimalnih pogojih B₁ kakovostni razred lahko dosežemo B₁ kakovostni razred tudi s sortami CBC Ingenio, Illico in Cimabuae, ki v manj ugodnih razmerah običajno sodijo v B₂ kakovostni razred. Sorte Alixan, Soissons in NS 40 S pa uvrščamo med sorte, ki običajno dosegajo B₂ kakovostni razred.

V zadnjem letu imamo na trgu nekaj novejših madžarskih sort pšenice in ozimnega ječmena. Sorta ozimnega ječmena Hanzi je zgodnja sorta in je zelo primerna za setev na lažjih peščenih in prodnatih tleh, saj dozori nekaj dni pred vsemi drugimi zgodnjimi sortami ječmena. Med sortami pšenice sorta MV Mente lahko pri optimalnih pogojih doseže A kakovostni razred, sorta MV Menrot pa je visokorodna krušna pšenica, ki dosega B₁, v slabših pogojih pa B₂ kakovostni razred.

Pri setvi je zaradi natančnejše izvedbe ostalih agrotehničnih ukrepov (dognojevanje in škropljenje) **priporočljivo pustiti kolesnice – vozne poti**. Če teh nimamo in pozneje pri izvedbi dognojevanja in poznejšega škropljenja rastline poležejo zaradi prehoda koles in se rastline na kolesnicah pozneje dvignejo, nastanejo težave pri žetvi, saj rastline na teh delih pozneje dozori in so običajno zrna drobnejša in predstavljajo primes pri odkupu. Enako ta zrna imajo višjo vlago pri meritvah, zaradi česar je vlaga zrnja lahko višja.

Rezultati poskusa z ozimno pšenico-lokacija BŠ Ptuj, Turnišče pri Ptuj

Tehnologija pridelave:

-predposevek :koruza za zrnje

-gnojenje: 18.10.2016, kalijev klorid 120 kg/ha, Urea 120 kg/ha

-oranje: 19-20.10.2016, priprava tal:21.10.2016 planirna deska, 22,23.10.2017 vrtavkasta brana, setev 25.10.2016

-dognojevanje: 17.2.2017 150 kg/ha KAN-a, 10.3.2017 150 kg/ha KAN-a, 23.5.2017 130 kg/ha KAN-a

REZULTATI ŽETVE OZIMNE PŠENICE V LETU 2017, lokacija Turnišče pri Ptuj, žetev 18.7.2017

sorta	t/ha ob žetvi	% vlage	t/ha s 14 % vlage	Hl.teža v kg	% beljakovin	FN (padno število)	Sedimentacija
1) Bologna	8,44	13,3		81,9	13,5	368	50
2) MV Menrot	8,20	13,2		81,1	13,2	363	53
3) Kraljica	7,95	13,1		80,9	13,3	397	44
4) MV Mente	6,98	13,1		79,3	13,7	281	55
5) Genius	8,67	13,2		81,7	12,8	432	49
6) Tikataka	7,70	13,2		81,2	12,5	403	48
7) MV Toldi	6,97	13,1		81,3	13,0	431	51
8) OS Olimpija	5,05	13,1		80,0	14,2	395	59
9) Ingenio	7,68	12,9		77,2	12,8	340	42
10) Silvija	7,92	13,0		82,1	12,8	384	45
11) Valbona	6,72	13,5		80,2	14,3	397	58
12) Mandica	8,93	12,9		79,6	11,8	428	39
13) Cimabuae	7,07	13,2		81,9	13,0	367	49
14) Tena	6,40	13,2		81,2	14,3	429	60
15) Alixan	7,68	13,1		77,6	11,7	397	44
16) Lorena	7,68	13,1		79,0	12,5	436	46
17) Illico	7,76	13,3		79,2	12,9	391	46
18) Anica	6,30	13,3		80,3	13,7	416	56
19) MV Marsal	7,51	12,9		78,7	13,0	499	48
20) Darija	6,43	13,4		79,9	14,0	438	57
21) MV Taller	6,43	12,7		80,6	13,7	360	50
22) Opsesija	5,80	13,1		77,6	13,0	368	46
23) Falado	5,80	13,1		79,1	14,6	409	63
24) Mulan	6,37	12,5		78,6	13,4	416	56
25) Amicus	5,37	13,2		78,7	12,8	410	48
26) Spontan	5,54	13,2		79,1	13,3	385	54
27) Farmeur	5,54	12,9		77,6	13,5	345	53
28) Gabrio	7,16	12,8		79,9	13,4	404	45
29) Tonnoge	7,09	12,7		77,9	11,7	298	32
30) Bernstein	7,38	13,4		82,7	13,5	414	54

Rezultati žetve poskusa z ozimnim ječmenom v letu 2017

Lokacija :Zafošnik Viktor, Sp. Nova vas 30, Slovenska Bistrica

Tehnologija pridelave:

-setev: 17.10.2016

-gnojenje NPK 8:24:24 350 kg/ha 17.10.2016, dognojevanje KAN 200 kg/ha 9.3.2017, KAN 150 kg/ha 5.4.2017

-herbicid: Sekator 0,15 l/ha+Modus 0,4l/ha 13.4.2017

-fungicidi+insekticidi:Zantara 1,5 l/ha+Biscaya 20.4.2017, Prosaro 1 l/ha 18.5.2017

-žetev: 5.7.2017

sorta	t/ha	% vlage	t/ha s 14 % vlage
1.Agram	7,92	15,0	7,82
2.Favorit	8,12	13,5	8,17
3.Chalup	8,86	15,7	8,68
4.OSK 6.24-12	7,68	16,9	7,42
5.Predator	8,98	15,1	8,86
6.Elen	8,98	11,8	9,21
7.Katmandu	9,33	15,4	9,18
8.Sandra	10,66	14,0	10,66
9.Azrah	9,00	13,4	9,06
10.Maestro	9,26	13,6	9,30
11.Hanzi	8,45	11,0	8,74

*žetev zaradi toče opravljena pri nekoliko višji vlagi

Pripravila: Draga Zadavec univ.dipl.inž.kmet.

Specialistka za poljedelstvo